

ЗЕМУНСКИ ГЛАСНИК.

Земунски Гласник излази Недељом у јутру. Цена му је годишња 5 фортити у банкнотама заједно с поштарином или достављањем у кућу. За предбројнице у Србији стане лист овај дукат цесарски с поштарином. За Босну, Херцеговину и Стару Србију 60 гроша турских, ван турске поштарне, коју предбројници сами имају плаћати.

Број 35.

Предплату на Земунски Гласник прима из Аустрије Сопронова печатња у Земуну, из Београда и унутрашње Србије г. Велимир Валожић у Београду. Предбројници из Босне, Херцеговине и Старе Србије предброје се у плаћеним писмима код управе вилајетске печатње у Сарајеву. Без новаца никакве се не уважавају и ручбине.

О реформама у Крајини.

(Свршетак.)

Признајемо да је повинарство велика сила, по то само код оног народа, код кога се мњење кроз новине бистрити може, као што идеје само оне народе оживљавају, који идеје гоје. Но какве су идеје, што их народ у Граници у политичном и у обзиру на државне установе гоји? Је ли познато „Панчевцу,“ да су неке вароши у Крајини, као што смо чули, одбациле реформе, о којима се овде реч води, и то не из оних назора, што их „Панчевац“ износи на видик, већ с тога, што су са старим уредом, са постојећим законима задовољне! (А то су места, која морамо знатнијим у Крајини успоредити. У.) Значајна је то појава и такво мишљење показује, да смо далеко од уставног сабора, тако далеко да са једним скоком до њега доспети не можемо.

Граничарски сабор! Што би браћа мађари и с њима садањи хрватски сабор казали, ако би војеном министарству на ум пало, да граничарски сабор сазове, који да реши о судбини граничарског народа? И то је питање, које најпре треба добро проучити док одговор дамо. Кад помислимо, да је хрватско-славонско-сремска Крајина државо-правно са Троједном краљевином свезана, пак је требало, да је при решавању државо-правних питања суделовала, но при свем том граничарски заступници позвани нису на сабор; то морамо помислити на узрок томе поступку, па ћемо се уверити, да зактевању „Панчевца“ за сад силне препоне на путу стоје.

Али не само, што реализовању те идеје силне препреке на путу стоје, чини нам се да је савет „Панчевца,“ што га је дао тамошњем варошком заступништву, сасвим поги-

бељан по нас. Министарство издао је, као што је познато, неколико законских предлога, по којима би се у будуће домаћи живот наш уредио. Међу тим законима нама да је онај најважнији, који о уређењу општина говори.

Кад бацимо поглед на наш рад у тако званим „војеним комунитетима“ морамо признати, да ми досад у нашој кући најмање смо решавати могли, и оно мало одлука преко мало важних ствари или је уважила извршујућа власт или их није уважила, а многе је виша власт нарушила или преиначила. Само Панчево можемо у том погледу за доказ навести и доста случајева набројати, како се закључци општине, ма оно били брзга којом већином гласова решени, од више власти уништавају и да је услед тога варош у њезином напредовању сметена била; јер мањина свагда у рукама довољно сретстава има, да и најбоље подузеће осујети и с пуним правом рећи можемо, да ми преко сопствене наше ствари решавали нисмо.

Јели жеља „Панчевца,“ да још и даље у таквима околностима живимо? Хоћемо ли, да нам се ствари још више заплећу; јер закон, који нам може против тога лека донети, није од нас произишао? Влада нам хоће да развеже руке, има намеру, да нам делокруг разшири, како ћемо се лагље кретати у своме кругу, а ми са везаним рукама донде да чекамо, док се до згодне прилике не доченамо, да си сами руке развежемо! Зар није боље по нас, да са одрешеним рукама око напретка вароши радимо, како би новом здању државе чвршћи темељ с добро устројеним општинама положили? Зар не ће се свет у нашег народа будити, зар му се неће воља изродити, да на политичном пољу у корист народа ради, ако пре свега позван буде, у општини своју душевну снагу

да развије, вољу за рад око грађанског унапређења задобије? — Ми смо тога мњења, да општински живот култивиремо: да најпре пробудимо и негујемо вољу за општински рад, општину да што боље уредимо; па онда ћемо тек моћи на томе радити, да нам се делокруг разшири. На темељу добро уређених општина и као свесни, умно и материјално правни грађани управљаћемо онда са завичајем својим; јер непобитна је истина, да су добро уређене општине темељ сваке државе. А да до таквих општина дођемо, влада нам пружа прилику, јер наше мњење жели сазнати, да ли закон, који нам у пројекту на испитивање предаје, нашој потреби одговара; јер нас зове да га по нашој потреби удесимо.

О том предмету дало би се много више говорити, али као што рекосмо, задаћа овога листа налаже нам, да чланак завршимо, по изједно изјавити морамо, како нам је увек мило било, да се и у нас разна мњења износе на видик о питањима, што су на дневном реду; јер умно расправљање једино је сретство, да се мисли бистре и напредак постигне. Из тога узрока уземмо перо у руку, да чланак напишемо. Милије би нам пак било кад би министарство речене пројекте пре послало било, како би могли бар неколико недеља о њима већати и како би и „Панчевац“ не напуштајући своје гледиште своје мњење мериторно изјавио, па би се мњења колико толико у склад довести могла. На тај начин пак, па који се је код нас поступао, морало се догодити, да су се гдекоје реформе као излишне одбациле, почем они који се изјавише за реформе, имадоше сваки што друго у виду, а то нам од користи бити не може.

ДОМАЋЕ И СТРАНЕ ВЕСТИ.

Карловци. 27. јуна. (Телеграм.) Продужење дебате о претседништву саборском. Архимандрит Петровић завршује говор стим, да је патријарх по божанственом праву председник сабора. (Смеј, жагор.) Архимандрит Цветић, прота Трбојевић и прота Кукић прете комесаром и веле да су калуђери и свештенство слуге божје па онда народне, као што су цареви и краљеви и др. Јовановић пришић сталеже и народ напада; сви ови силогистичким злошкловним фразама бране патријархово председништво. Калуђерска им странка виче живе, публика и народнаја куче. Против калуђерске странке говораше Миросављевић и Ристић врло добро. Стратимировић уђе без пуномоћја у сабор, руке је се с патријархом, Даничићем и Живковићем. Епископ Грујић устаде и са Стратимировићем отвори вазењу бискупског и пероловског стола диван. Милетић и други позову их на места. Грујићу је неправдо а и Јоца Живковић брани Стратимировића и Грујића и оцаца на Милетића. Жагор и ларма. Патријарх напада Милетића, овај се брани а и Миросављевић одбија Живковићево цензурство. Жагор, вика, смеј. Анђелић брани председниково право, по коме може доволити говор или не. Сад Ристић наставља опет. Бурно живео. Ђурђевић професор вели, и ако је вера спасла народ, мантија га није, камиланка није вера. Епископ Кењевац и калуђери тресу главе и почну грдити адвокату. Патријарх ердито пита Ђурђевића колико му је година а на то нешто бележи. Кењевац рече: „Ми сви сиротујемо.“ (Владике? У.) Кад говорник сврши: жагор, вика и смеј. Народњаци и публика: живео. Касапиновић мериторно и врло разложно побија калуђерске силогизме, велећи, да народ није вера спасла но свест и гусле; да се неће достојанство архијерејско понизити непредседништвом патријарховим, кад се није понизило ходећи поред комесареки штов. На то пита Кењевац љутито: „јесте ли видели таке владике?“ Павловић пак њега пита: „јесте ли ви видели Краљевића Марка?“ Опшири смеј и жагор, а са калуђерске стране вика и љутња. Касапиновићев говор народњаци и публика поздравља са громовитим: живео.

Карловци. 28. јуна. (Телеграм.) И данас бурна седница. Дебата о претседништву не довршена. За предлог Арђевића знатна већина, у којој Мандић, Даничић, Живковић и Натошевић. У понедељник говориће Стратимировић, Живковић, Грујић, Даничић, Свршетак дебате у уторак. Огорчење са обе стране и највећа непарламентарност. Тешко да ће се слога пронавести.

Земун. Закон, којим се заводе трговачке и занатлијске коморе у Крајини, издат је 3. априла ов. г. дакле је већ ступио у живот. Он се састоје из шест одељака, који садрже двадесет и пет параграфа. Први одељак говори о општим прописима г. ј. о завођењу, месту и делокругу тих комора, којих ће бити у Граници толико колико надазе војено министарство за потребу. Влада ће одредити, у којој ће вароши седишта коморе бити, као што ће и област појединих тих завода определити. Јављено је, да је за цео еремско-банатски генералат једна комора са седиштем у Земуну заведена.

Делокруг трговачке и занатлијске коморе онај је исти, као што га имају ти заводи и у осталим провинцијама. Они су у опште саветујућа тела, која подносе жеље и предлоге у радничком погледу, потребе трговине и заната, подвозна средства и др. Они воде спискове свију трговачких и занатлијских фирми у дотичној области; саучесвују при ис-

питима и наименовању сензала и председника трговачких судова; ако их власт на то позове, они дају извешће о стању и карактеру оних подузимача, који се јављају за државне лиферанте и др.

Други одељак говори о устројству коморе, који треба да се састоји из два одсека, један за трговину, други за занате и рудокопство. Чланова најмање треба да је 16, а највише 48 њих, од којих извршан број треба да станује у оном месту, где је комора. Ти чланови, који бесплатно служе шест година, бирају се из свију трговаца односно занатлија, који станују у дотичној области и нису лишени грађанских права. Чланови могу бити и старешине и управитељи акцијско-индустријских подuzeћа.

Трећи одељак. Свака комора има свога председника и подпредседника, који се бирају из средине чланова на једну годину. И они служе бесплатно а војено их министарство потврђује. Но под платом су секретари и остали чиновници коморски, којима је дужност канцеларијски посао. Секретар мора бити стручно образован човек. Они уживају право на пензију.

Четврти одељак говори о новчаним средствима за издржавање коморе. Ти трошкови набављају се путем приреза уз царски данак од трговине и заната и наплаћује се заједно са порезом. На тај конач имаће комора сваке године да састави свој предрачун за идућу годину. Ако се трошкови прирезом не би намирили, то ће се недостатак из државне касе накнадити. У званичној кореспонденцији својој пак комора ужива бесплатну пошту.

Пети и шести одељак садрже само неке формалности.

То је укратко садржина закона о трговачким коморама. Извршујући пропис министарски, као што је речено, напређује, да седиште коморе у овом генералату буде у Земуну, а друга комора, као што се чује, биће у Сиску. Услед тог прописа издао је министрат на све овдашње занатлијске задруге и на трговачку гредију упутство и позив да саставе спискове о члановима задруга и да бирају заједнички два повереника, који ће са повереницима осталих главних места овог генералата на устројству коморе радити.

Можда ћемо у идућем листу моћи јавити за избор као и за дан, у који ће се овде у Земуну та скупиштина свију земаљских повереника држати.

— Г. генерал бар. Кшиж ономад у четвртак отпутовао је паробродом у Мехадју, од куда ће се за недељу дана вратити. — Г. Жеравица који је више година у Земуну звање плац-капетана вршио, постављен је у стање пензије. Пре неки дан припео је овде после дужег одсуства, да преда звање. — Познати етнограф и археолог г. Каниц дошао је прошле недеље из Беча овамо научним својим послом. У понедељак отпутовао је у Митровицу, да ту, у негдашњем Сирмиуму, потражи и испита римске старине. Из Митровице вратио се сувим преко Хртковаца и Никинаца у Земун. Рад је био да види Клименташе и да се упозна са обичајима тих арбанаских потомака. И у Купинову је био, где је извидио депотов град и такву названу цркву мајке Анђелине. Г. Каниц налази, да је град доиста из XV. века, но речена црквица да није старија од двеста година. Том приликом извезо се и до чувене Обедске баре. Са посетом саме Митровице задовољан је г. Каниц, јер колико је могуће за неколико само часова он је прилично студирао класично то земљиште, особито у погледу на топографију древнога Сирмиума. Од стране ваљаних Митровчана лепо беше предусретен г. Каниц, којих живу тежњу за напретком хвали. Они закључише да заведу археолошко друштво, кога би поглавито тај задатак био, да пази, да се тамо нађене старине не развуку које куд, већ да се сачувају у месту.

(Задружно.) Земунски црквени одбор послао је нашој певачкој задрузи епископ ово захвално писмо: „Услед закључка црквеног одбора донешеног у редовној седници од 10. Јунија о. г. овим се јављује од стране црквеног одбора захвалност епископ певачкој задрузи на учествовању при баклади и банкету, даваном у почит земунском посланику г. др. Јовану Суботићу.“

Исти је одбор послао захвално писмо и г.г. Живку Лончаревићу и Стеви Вукомановићу због њиховог особеног труда и заузимања истом приликом.

— Са сабора у Карловцима долажаху нам ове недеље сваки дан телеграми, који јављају за жестоку борбу странака због избора саборског председника, које је питање покренуо земунски посланик г. др. Суботић. И земунска ствар дође е почетка недеље у претрес и том приликом Њ. С. патријарх жестоко се изразио против „Заставе“, која је донела, да је он искао нов избор земунски; он то одриче, недељ, да није писао појеној власти, да нов избор нареди. У среду у вече држао је калуђерска странка конфе-

ренцију код патријарха, на којој беху и свештеници и официри и ту решише, да се сабору не да, да бира себи председника, почем је патријарх тај. Други дан тај је предмет био у претресу и на предлог Суботићев особито нападаху архимандрити: Анђелић и Живковић. Овима је помагао Андрић, Периша, Мандић и др. За предлог беху сви народњаци и говорише за њега: Ђорђевић, Димитријевић, Јоса Павловић, Милетић, особито пак Стеван Павловић, који је рекао, да народ може бити без патријарха, али патријарх без народа не. Прота Беговић и Кирјаковић беху тај дан болесни. У петак беше продужење дебате о истом предмету као и јуче у суботу и горњи телеграми јављају о току седнице. Ту ћемо само још да споменемо, да је питање о председништву консолидовало странке. Посланици: Даничић, Натопшевић, Мандић, Јоса Живковић и Периша Ђорђевић седе међу официрима.

— Из Панчева нам пишу: Читате ваљда у последњем броју „Панчевца“, да је овд. учитељ Ј. Илијћ позвао браћу учитеље из банатске Крајине да за недељу 29. јуна у Панчево на учитељски збор и договор дођу. Главна намера и цел тога збора јесте, да се и учитељи из поменуте Крајине путем претставке на народни сабор у Карловцима обратe, да у претставци тој своје жеље пошљу, како би једном бољој судби учитељског сталежа а с тим уједно и бољем напретку школске ствари коракнули. И доиста време је, да се и крајишки учитељи своје летаргије отресе, да мало прену и сами од себе и за себе гласа даду, јер се њино ћутање вазда тумачи, као да им ништа не достаје, као да ништа желети немају, њихово ћутање издаје их за неку мртву масу, која просто на све пристаје. При свем том изглед је, да ће слаба одзива бити, јер неки баш сада имају испите, други опет немају нутна трошка, а најглавнији узрок можда могућем слабом одзиву тај је, што директор Чобић одвраћа учитеље говорећи им: не шалите се да идете на збор у Панчево, јер је Илијћ без мог „дозвољенија“ позив написао, следователно није званично! Жалосни директоре, зар се тако врши света задаћа, зар се тако учитељство и школа унапређују?! Но ми се ипак надамо, да г. директор неће имати много својих „рабов.“ који ће га послушати и само ако се ова два узрока отклоне, надати се је успећу.

— Збор ће се држати у недељу после подне и у случају ако не узмогну претрести све ствари, продужиће се саветовање и у понедељник. О резултату ћу вас известити.

— Наш дописник из Београда нам јавља: Радњу велике народне скупштине не доносе савремено листови београдски. Један телеграм из Крагујевца од 26. ов. м. јавља, да је скупштина закључила већање о уставу и да је владин пројект устава скупштина с малим изменама усвојила. Кад је влада донела предлог скупштини, да кнез бира скупштинске званичнике, скупштински се одбор у договору с владом сагласи, да народ избере шест лица а из њих да наименује кнез председника и подпредседника. Ово је скупштина и усвојила, а остале ће званичнике сама скупштина бирати. Што се тиче саветника, скупштина је с владом нашла за добро, да их буде само петнајест. Остали рад скупштински није тако важан за јављање, но само могу још то споменути, да је усвојено поротеко суђење и код политичких кривица и да су, кад је дошло да се говори, могу ли чиновници доћи на скупштину, сви из грла викнути, да их никако неће. Дуго ли остаје сећање надри-образовања!... У нашој вароши слабо се што говори о радњи скупштинској и њеним досадањим одлукама као да се не то ништа и не тиче. — Васпитатељ нашег кнеза умрло је у Паризу при операцији. Он је пре био професор философије на гандској великој школи и познат је као ваљан писац у социјалној философији. — Онај јевреин сараф, што је покупио београдским трговцима толико новаца и некуда побегао, ухваћен је у Цариграду. Он је имао пасош до Цариграда, па је одатле хтео умаћи у Америку, с тога оде у конзулат српски да извади пасош. Г. Грујић видевши да то није чист посао, рече му да дође сутра дан за пасош; а он међутим јави влади српској за таког и таког човека. До који дан биће доведен у Београд. Да ли су сви новци код њега не зна се.

— Јуче, у суботу, скупштина је потписала устав, а данас потврђују га Намесници и скупштину закључују такође данас. (Телеграм.)

— Грађање жељезнице кроз Србију, правцем на Алексинац и Ниш где ће се са турском пругом скопчати, осигурано је.

— У четвртак беше у Новом Саду избор посланика на угарски сабор. Милетић је изабран са грдном вишином гласова, имао је до 500 гласова а противник његов Тоша Мандић 52. Велика је депутација са барјацима позвала Милетића.

— О радњи на угарском сабору имамо ово да јавимо. Још једнако је у претресу законски предлог о устројству првостепених судова. Дебата је жестока и води се са огорчењем странака. Почета је специјална дебата. Међутим дође у претрес закон о конскрипцији, која ће бити с почетка идуће године у свима земљама, што принадлеже круни св. Стефана. Сабор је на ту цел дозволио 150.000 фор. за трошак око конскрипције. Осим бројења становништва записале се и станови и стока том приликом; било је и више интерпелација, међу којима је вредно да се спомене интерпелација, што ју је ставио посланик сабора Имбро Иванка у погледу на турске жељезнице. Министар Андраши одговорио му је, да се о томе питању воде пријатељски договори између обе владе, и резултат ће бити тај, да аустријско-угарска турској влади оставља на вољи, да може где хоће да свеже своју цариградско-босанску жељезницу са славонско-хрватском пругом, но мора у исто време и угарску жељезницу са цариградско-солунском линијом да веже по сретством српске пруге, што ће да се повуче долином Мораве. То, рече гроф Андраши, иште не само интерес Угарске и Србије, него и индустријских крајева Аустрије и сва северна Немачка. С тим извешћем задовољио се г. Иванка.

— Сутра у понедељник састају се у Бечу делегације, које ће, као што листови јављају, сам цар и краљ отворити.

— За гл. командира у Угарској наименован је подмаршал Габленц. На његово место у Загреб долази подмаршал кнез Менсдорф, онај исти, који за Шмерлингово време био министар спољашних дела. За замењеника му наименоваће се генерал Фром, који је рођени граничар.

— И француска скупштина састала се пре неки дан и одпочела је своју радњу. Биће и ту не свој прилици жестоких борба странака.

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

Беч, 28. јуна. (Телеграм.) Шеница у Бечу: банатска 84/89-фунт. по 4.85, 86 $\frac{1}{2}$ /89-фунт. по 5.35, Ст. београдска 85 $\frac{1}{2}$ /89-фунт. по 4.95, 87/89-фунт. по 5.35, словачка 86/87-фунт. по 5.30; моришка у Буру 85 $\frac{1}{2}$ /89-фунт. по 5.10, 86-фунт. по 5.25. Ражи у Фрорисдорфу словачке 80-фунт. по 3.76 за готово, мађарске у Буру 76/80-фунт. по 3.15, за готово. Мађарске зоби, травница, 45-фунт. по 2.06, 48-фунт. по 2.15. Промет шенице 35.000 мерава.

Стање воде Саве.

Код Земунa:

У четвртак 26. јуна 7 с. 6 п. над нул. Суво.
„ петак 27. јуна: 7 с. 9 п. над нул. Суво.
„ суботу 28. јуна: 7 с. 11 п. над нул. Суво.

Код Митровице:

У четвртак 26. јуна 4 с. 8 п. над нул. Суво.
„ петак 27. јуна: 5 с. 0 п. над нул. Суво.
„ суботу 28. јуна: 5 с. 3 п. над нул. Суво.

Код Сисака:

У четвртак 26. јуна 5 с. 11 п. над нул. Суво.
„ петак 27. јуна: 5 с. 2 п. над нул. Суво.
„ суботу 28. јуна: 4 с. 5 п. над нул. Суво.

т Земун, 28. јуна. Мило нам је, што можемо да јавимо, да је позив граничарске конзорције за грађење жељезнице и пр. леп позив нашао код браће у Крајини. Конзорција је нашао за добро, да због удаљености вароши у Граници продужи рок за уписивање до 29. ов. м. Сутра је дакле последњи дан уписивања, а у идућу недељу 6. јула држаће се скупштина у Сиску, на којој ће се за конституисану прогласити и изабраће се одбор, који ће опуномоћен даље нужне кораке предузети. На тај конач изdao је привремени одбор овај позив: „У смислу наше окружнице од 24. јуна т. г. част нам је уљудно вас позвати на конституирајућу пленарну скупштину крајинске конзорције, која ће се 6. (18.) јула т. г. у 10 сахата пре подне у дворани сисачке штедионице састати. Ако би случајно спречени били лично доћи, изволите другог овластити, да вас код бирања извршујућег одбора заступа.“ Данас после подне држаће се у нашем читалишту збор овдашњих чланова крајишњичке конзорције, о коме ће мо у идућем листу јавити.

Земун, (Званично.) Лимита се раздаје се понедељником, средом и петком после подне од 2—6 сахата у кући грађалера Игњата П. Јовановића у бежанијском сокаку и почиње то од сутра.

— У четвртак 17. јула у 9 сах. пре подне држаће се у овдашњој мајстратској дворани дражба аренде од клања ситне стопе и од калдрме на три године. У исти дан и час држаће се и дражба ради набавке дрва за грејање 200 хвати, и олаја за лампе за идућу годину.

— У среду почиње конскрипција, која ће се предузимати сваки дан осим недеље и празника од 9—12 пре а 3—6 часова по подне. Свака фамилија мора бити јављена кућевним старешином или татором, или другим каквим чланом фамилије. У једно ће се и записати у књижицу колико која фамилија има да прими лимите соли.

— Варадинска регимента даје на знање, да ће се 21. августа ов. г. у Митровици држати дражба ради продаје прокрченог шумског простора од 187 јутара под именом „паљевица“ близу Лаћарка.

Београд, 27. јуна. (о. д.) Јавио сам вам већ, да се почела увелико доносити овамо пруска со. О овом предмету један ми је пријатељ писао, што је вредно, да се преда јавности. Ево вам то писмо: Још у школи нас учише, да су Угарска и Ердељ земље, које су најбогатије са сољу. Знајући то бејасмо изненађени, кад оно јесенас па и ово дана, велике количине соли дођоше амо из Берманије, а та је со и у погледу на каквоћу и па цену таква, да може конкурисати не само са унгарско-ердељском већ и са влашком. Да би се ова појава могла протумачити, нужно је у неколико о том прозборити.

Још пре двадесет година нико ни помислио није, да у северној Немачкој и у Пруској камене соли има, јер се потреба Пруске у том неопходно нужном минералу мораде са стране намиривати. Но комбинације научних мужева: Круга, Ниде, Карнака, Бишофа и других нађоше дубоко у утроби земље онакав исти сјајан резултат, као што га је задобио славни астроном француски Леверије у васељенској висини, кад је математиком це само биће нове планете, но и њено кретање предсказао, о којој пре нико није ни сачунао. Таква комбинација беше, што су научници изrekli, да северно-немачка равница покрива грдне слојеве камене соли. И гле, ова геогностичка претсказивања се наскоро затим потврди бушењем земље, којим нађоше со код Штасфурта у магденбиршкој низи, код Берлина под пешчаном равницом, у линебуршкој стени, па и у Шлезвиг-Холштајну; јер свуда по тим местима наиђе бургија на солне слојеве, које 1100 стопа пробушише, но крај им још не нађоше. Исто тако нађоше рудокопци грдне слојеве солне у Тирингену, у кохерској и некарској долини у Виртенбершкој, као и око Берхдесгадна у Баварској. Сви ти мајдани од соли таквог су згодног положаја и скопчаци жељезницом, да су вађење и пренос соли за чудо јевтини, и отуда и долази, да се при свем том, што су извори тако удаљени, опет ј. у Србији јевтинија но она со, која долази из Мармароша и Ердеља, и ако су ови мајдени много ближе.

Досад су у Србији донешене три врсте берманске соли: пруска, вир-

тенбершка и баварска, од којих се особито ове две последње одликују тврдоћом и чистотом. Имали смо прилике, да познамо из кемичке анализе својство ових соли и можемо тврдити, да виртенбершка и баварска со ни по процента не садржи у себи страних минерала, дакле на сваки начин много мање но мармарошка и ердељска. Дакле све оно, што је у „Напретку“ и „Видовдану“ о њој јављено, да је со из Берманије шкодљива за здравље, што има у себи много шкодљивих материја, није истина, већ се мора сматрати као излив зависти или као глупа шала.

Ми пак поздрављамо радосно ово ново подuzeће у интересу наше отаџбине; јер ће оно себи прокрчити пут на том пољу, које је до сад искључно било обузето монополном. Па и са самог аустријско-угарског гледишта налазимо, да је подuzeће пре корисно но штетно по државу, јер и ако ће се изгубити добит од износа соли у Србију, то ће та штета бити много мања по државну касу, но она што се кријумчарењем соли њој наноси. Што се пак тиче политике, коју неки потражују у том подuzeћу, то држим, да ту нико неће баш збиљски политику тражити, ако неће да обмане самог себе болешљивом фантазијом. Најмање ће пак Србе така фантазија одвратити, да не кунују тамо со, где ће је најјевтинију и најбољу налазити, не обзирући се да ли та со мирише на политику или не.

Сисак, 26. јуна. (З.) У житном послу наступи већ одавно изчекивана мирноћа, и с њом ваједно и падање цена сваке врсте, највише пав шенице. Продаје су данас врло мале, и само се купује за најнужније потребе, и то само фина роба пролази. Слаба роба имала би односа за Трет, кад неби цене наше тако претеране биле, да немогу за тамо подноси. Она иста аномалија, која постоји између горњих пијаца и Баната, та је од неког времена и међу нашом и третанском пијацом тако, да су сада код нас веће цене него у Трету. При тим околностима наравно да се неда ништа радити.

Продаје у течају ове недеље било је свега: шенице 16.500 вагана 82-, 83-, 84-, 85-, 86-, и 86 $\frac{1}{2}$ -фунт. по 4.20/30/46/50/60/70—80 и 85.

Кукуруза банатског 85-фунт. по 2.30—35—40. 23.700 вагана, кукуруза банатског старе робе 82-фунт. по 2.10, 2000 вагана, кукуруза босанског 86-фунт. по 2.25/30, 10.000 вагана. Зоби босанске, цента по 3.05 2000 вагана.

Данас је наступила још већа немарљивост. Вреће промењиво. Вода код нас за пловидбу повољна, но на Рачи нема више од 9 $\frac{1}{2}$ а на Врбањи 10 шака.

Усевци у нашј околини врло су добро и надају се при овом лепом времену, да ће каквоћа особито добра бити, а и неће количина повостати.

Седмични преглед курса на бечкој берзи.

	23.	24.	25.	26.	27.	28.
	Ј у н и ј а					
Дукат цесарски	5.93	5.94	5.94	5.94	5.94 1/2	5.92
Сребро	121.75	121.75	121.90	122.10	122.35	222.10
5% металица	63.10	63.30	63.30	63.15	63.—	63.10
Ови с кам. мај—новем	63.10	63.30	—	63.15	63.—	63.10
5% народни зајам	71.30	71.40	71.45	71.30	71.15	71.35
Акције народне банке	760.—	761.—	764.—	760.—	760.—	762.—
" кред. завода	285.60	285.60	287.10	284.50	284.20	288.70
Лозови 1860. године	106.50	106.30	106.15	105.40	105.59	105.50
Лондон	125.25	128.40	125.25	135.30	125.25	125.—

Пловидба местне лађе до 19. јулија.

Из Земуна у Београд, у 6 и по сахата у јутру.
 Из Београда у Земун, у 7 сахата у јутру.
 Из Земуна у Београд и Панчево, у 7 и по сахата у јутру и у 2 сахата по подне.
 Из Панчева у Београд и Земун, у 10 сахата пре, и у 4 и по сахата после подне.
 Из Земуна у Београд, у 7 сахата после подне.
 Из Београда у Земун, у 7 и по сахата после подне.

ОПШТА РУБРИКА.

Уредништво не одговара за чланке, који се печатају под овом рубриком.

Herr Redactem!

Wollen Sie die nachstehenden Zeilen in Ihr geschätztes Blatt aufnehmen. Vielleicht haben sie die Abstellung eines Uebelstandes zur Folge.

Seitdem die Bester Schiffe Belgrad direct berühren, könnten dieselben auch zur Lokalfahrt benutzt werden. Von Seite der Hauptagenzie als auch der fürstl. serbischen Polizeibehörde ist man nicht dagegen, wohl aber das kónigl. ungarische Hauptzollkamt, vielleicht deshalb, weil die Manipulation eine kleine Abänderung erheiden müsste.

Zm Interesse des Publikums wäre es aber sehr wünschenswert, wenn man sich zwischen Semlin und Belgrad auch noch des Passagierdampfbootes bedienen könnte. Dieser Wunsch ist sowohl im hiesigen als jenseitigen Kreisen ein so allgemeiner und durchaus berechtigter, daß man dessen Erfüllung von Seite des k. ungarischen Hauptzollkamtes entgegen sehen zu dürfen glaubt.

Semlin, im 7. Juli 1869.

M. F.

Allen unseren Freunden und Bekannten von denen wir nicht persönlich Abschied nehmen konnten, sagen wir hiemit herzlichstes Lebewohl.
 Semlin, 10. Juli 1869.

Nathan Stern und Frau.

Поука у црғању

може један приватни учитељ да предаје после подне од 5—7 часова. Упитати се може код уредништва овога листа. —

Unterricht im Zeichnen.

kann ein Privat-Lehrer in den Nachmittags-Stunden von 5—7 Uhr erteilen. Zu erfragen in der Redaction dieses Blattes. —

Објава.

Потписани даје на знање, да одад даје месечни коет по умереној цени. Ручак се састоји из четири јела, а послуга је добра и учтива.

Ф. Фасел,

угодитељ у Земуну.

Anzeige.

Der Unterzeichnete gibt bekannt, dass man von jetzt an bei ihm den Mittagstisch im Abonnement haben kann, u. z. vier Speisen bei guter und höflicher Bedienung.

Franz Fassel,

Gastgeber in Semlin.

Verkleiß

des echten k. k. ausschl. privileg. von der medizinischen Fakultät in Wien geprüft und bewährt befundenen, im Jahre 1868 neu verbesserten und von Sr. Majestät neuerdings mit allerhöchstem Privilegium ausgezeichneten tau-senbfach erprobten und attestirten

Arcanum

zur schnellen, leichten und gänzlichen Ausrottung der Ratten, Hausmäuse, Feldmäuse, Hamster, Maulwürfe und Schwaben.

Preis einer großen Dose 1 fl. — Preis einer kleinen Dose 80 kr

Mathilde Bartolotti k. k. Priv.-Inhaberin.

Fabrik: Neubau, Neubaugasse Nr. 70, 2. Stock, Thür No. 8, in Wien

Zu haben in Semlin bei D. Joannovic's Sohn.

Bestellungen en gros so wie auch einzelne Dosen werden gegen Postnachnahme schnellstens effectuirt. Wiederverkäufer erhalten anständige Provision.

ЗЕМУНСКА ШТЕДИОНИЦА.

ПОЗИВ

на другу изванредну главну скупштину господe акционара земунске штедионице; која ће бити

13. ЈУЛА 1869.

у два сахата по подне у дворани српског грађанског читалишта земунског.

Главни предмет већања је: да се по уставу корисно повци употребе, којих се кадкад у благајни одвише налази.

Она г.г. акцијонари, који желе у тој скупштини или сами или преко пуномоћника бити учесници, нека изволе своје акције најмање на осам дана пред скупштину код штедионице на исправу положити.

Штампана пуномоћја дају се бесплатно у штедионици.

По закључку у седници великог одбора штедионичког 12. Јуна 1869.

УПРАВА ШТЕДИОНИЦЕ.

SEMLINER SPARKASSE.

EINLADUNG

zur ausserordentlichen zweiten General-Versammlung der Herren Aktionäre der Semliner Sparkassa, welche am

25. JULI 1869.

um 2 Uhr N. M. im Saale des „Srpsko gradjansko Citaliste“ in Semlin abgehalten wird.

Der Haupt-Gegenstand der Verhandlung betrifft die statutengemässe Anlage der periodisch frei verfügbaren Barfonde.

Jene Herren Aktionäre, die sich dabei selbst oder durch Bevollmächtigte betheiligen wollen, haben ihre Aktien mindestens 8 Tage vor der Versammlung bei dieser Anstalt gegen Empfangnahme der Legitimationskarten zu deponiren.

Die Vollmachts-Blanqueten werden bei der Anstalt gratis ausgegeben.

Aus der Plenar-Ausschuss-Sitzung der Sparkasse. Semlin, am 24. Juni 1869.

Die Sparkasse-Direction.

Нечиста механа.

Једног јесењег вечера пљушти жестоко киша, мислиш не ће престати, па све луна о прозоре а ветар тужно хучи у ошак па ми се чисто намеће страшна приповетка, коју ћу ево овде да приповедим.

Путници, који иду у Русију, знаће, да је пре пут водио преко Ђемла; и да је човек принуђен био путовати оном пустом и по каткад и опасном равницом, која се зове курландска низа. На узаном пешчаном путу докле год допире око путничково не види ништа друго до сиве површине морске, умотане у копрену северне магле. Човек путује много сахата, па се најзад сумња да ли ће већ један пут крај путу бити. Ова пустиња чини на човеков дух неки непријатан а тужан утисак, који се тешко даје описати. Честољубиви планови, који се по памети врзу, слатке или тужне опомене, које су се у срцу очувале, страсти, које вру у крви, свега тога нестане и засије се у маглу и море. Наши пријатељи, наши мили, наша мржња, наше сећање, све то ишчезне, па нас нека сета обузме и овлада нама. Вика галебова, хука и бука таласа, хладни северни ветар, то су предмети, који привлаче нашу пажњу, и с којима је скопчан наш живот. Ми посматрамо један талас, који је изливан на чист песак, да избаци сувишак молуска и морских наукова, па онда да и разбије о наш точак од кола; страх нас је кад се неколико оних провидљивих сочива, пуних животиња, којима ни имена незнамо а још мање их по облику распознајемо — о точак размрекају, и ми не мислимо тада, да је наш живот у опасности; јер кола западну дубоко у несталан под, па најзад могу са свим да пропадну. Ко нас чује, ко нас види у овој пустињи? Већ су по где која кола пропала у бездањ, прича постилијон, и ми му верујемо. Кад се са свим пустињом у посматрање природне силе, онда се све верује. Најдуђе екаске поставу истините, кад смо сами у жуборећој уралској шуми, или сами на сињему мору, или сами на путу, као што смо баш сад.

Одавна то јест пре седамдесет година, стајала је овде једна кућа, у коју су путници свраћали; под њом налажаху прибежише па често и спасење од грозне беде. Кад се прави друм зазида, није ни кућа више потребна била, госа је напусти и она се сруши. Још у почетку

овога столећа могле су се видети развалине; сад од тога нема ништа осим мали остатак зидова и неколико поцрневих греда, које вире из песка те их море испира. На том месту вију се галебове и красан црни гавран седи величанствено на једној раздробљеној греди и гледаше дикћући од умора озбиљно на моје брзо вожење. Постилијон је то тако наместио да још за вида прођемо поред тога места: „Јер,“ рече „није се паметно ноћу овуда возити, јер није баш најчистије на овом месту.“ Ја посматрах то место и збиља изгледаше непријатно. Пустиња чињаше се овде још већа него на ком другом месту овога безкрајног пута. Кола некако чудновато шкрипаше. Жуборење и шуштање долази из даљине и опет се враћа и долази опет; тада падне магла, па онда духне ветар и све то тако изгледа као кад би се врата затварала и прозори отварају. Ја посматрах греде, али они не бежаху узидани у кућу; све је пусто и мирно. Још једнако звиждаше, котрљаше и преметаше се. Тада се смрче и постилијон ожеже коње, и тако најзад изгубих место из вида.

Присневни на поштанску кућу осетих се нерасположен у великој и предној путничкој соби, и моја нерасположеност растијаше, кад месец изађе и помислих да би ваљало да се мало прошетам по морској обали. Али сам већ био наручио „руски чај“ па сам га морао чекати. Најзад донесе ми се и пушећи се од месинга суд, а пошто поерках прву чашу испуни се велика празна соба. У оном крају нико сам не пије чај; Руси вољу друштво кад пију чај. Нагрну издрпана дечурлија па мислиш извиру а воде собом по једног старца. Овде беше он деда породици. Цео буљук дечурлије стрпа се у један ћошак од себе чекајући да их или изјуре или ближе позову. Последње се догоди. Старцу се на лицу огледаше поштење а иза његових бора на челу вирише приповетке као иза штапова кефиха стране тице. Да се не сам, преварио, старац беше приповедач. Једна чаша теја, јер он га је пио само из чаше, поменаног с румом беше довољна да расположи старца за причање. Шта те се писмо наразговарали; од великог хинеског зида дођосмо на велика алоје дрва у Петрограду, од кенеца Петра великог сиђосмо на последња „путештвија“ у Тагони. Старац је знао врло много, али опет није знао све; и ја сам њему знао по што год по-

во казати и ми се тако приповедајући једно другом опријатељимо. На послетку запитам га: „Ама кажи ти мени, чико, знаш ли ти што год о оној срушеној механи, што је стајало овде на путу?“

Опазих на лицу старчеву да сам дарнуо у његову најбољу приповетку. „Знам ли ја што год?“ рече, „О знам ја много о тој кући. Нико то не зна, осим мене, и ја не могу никоме допустити, да говори о тој пропаулој кући, ја ћу му одмах показати, да он незна ништа. Само ја знам све.“ — „Е па онда причај.“

Ја сам хрђаво познавао старца, јер сам мислио, да ће он ту ствар тако просто приповедити. Ту беше ваздан увода и предговора, којима не беше краја. Међу тим попи он две чаше чаја и трећа стајаше пуна. Месец стајаше баш према прозору.

То ме изазва на поље на морску обалу, и ја се ни мало не узтезах да поведем старца. Ми шврљасмо по песку дуж дебелог мора, и на скоро стигосмо на место где стајашу остаци зидова и иструлелих греда. Старац се стресе од страха. Његове опомене дођоше му као поћне пустињске и потресосе му старе кости као бура сухо грање у шуми. То је особина живости у народу! Како је то све снажно и као да се јуче догодило! Мој ме је чико врло занимао, и ја слушах, што досад никад нисам чинио, његову приповетку.

Тада ми је изгледао баш као момак од 17 година. „Некада је стајала овде“ рече, „кућа Димитрија Сломића, једног безбожног човека, и ја — ја се погодим код њега да служим.“ — Сад он поче причати како би требало казнити неверне слуге. — Ја га сад неслушах, већ гледах на море. — „Ама Андрија“ рекох му најзад, „немој оно приповедати што ја нећу. Ко ти тражи да заборављаш на приповетку?“ — „Е па како ти хоћеш, сине мој, рече са свим повољно. „Ја мислим, ти ћеш веровати да сам се ја погодио код проклетога Димитрија Сломића да служим за паре, што иначе нигде није било. Он ме узео да му служим госте, који код њега сврате; али то је баш оно због чега нико није хтео да сврати код њега; од како је нестало старога бојара, баш нико.“ — „Од како је нестало старога бојара? А како га је нестало?“

Андрија ми се примаче ближе. Ми стадосмо баш на онај дирек, где је мало пре гавран стајао. „Погледај“, рече, „ево овде, баш на овом месту

текла је крв, и то не могу душе опростити. И на задушнице, кад је владика Ермеландски дао звонити, око поноћи стајала је овде висока стара механа, и многи путници видели су осветљене прозоре, али како ближе дођу одма нестане тога. Да ли ја сам видео како се светли тврда кућа, јаки диреци и снажан кров и оне ноћи, кад је нестало кмета, стајао је на помрчини и бури, прислоњен човек уз онај стуб, готово ван себе, и тај човек био сам ја.“

— „Па приповедај.“

„Димитрије Сломић био је један суров човек. У целој околини нико није знао одкуд је родом. Кад се сврши турски рат дође у земљи свакојаким обешањака, и Димитрије Сломић дође у једној чети тих дивљих људи. Веле, да је он пређашњег госу од ове куће, једног сиромашког данског трговца, убио, али о томе не може ни један поштен човек посведочити. Ми нећемо ђавола црњим правити него што је.“ — „Али немој ти ваздан дуљити, причај само оно што је нужно!“ рекох.

„Заповедај, синко, а ја ћу слушати. Само би добро било кад би хтео да ти кажем, да сам онда наумио с мојим богатим ујаком, који је по мало трговао с кожама у Одеси, да идем у Цариград, и да понудим цару моју службу, јер ми рекоше да су сви Турци у рату изгинули, па сад који год хоће да се потурчи добиће колико му душа иште пара и жена. Али да, да не заборавим Димитрија Сломића; тај човек имао је од прилике својих 50 година био је врло мршав. Десно му је око стајало мало више од левог и на једној руци није имао палца; сад не могу баш да се сетим на којој; све ми се чини на десној, али не знам баш сигурно. Он је свакад у за се у једној кутији носио оесчени палца; „јер“ рече, кад ја устанем на дан бићу цео и ништа ми не сме „валити.“ Чудан човек тако сигурно мисли о својини свога тела, коме је то маленкост пресећи коме грљан. Ал да, сад ми паде на памет, то је била лева рука јер да на десној није имао палца, не би могао староме шију заврнути. — Било је то баш онога дана, кад су на њиви господара Роландса, који је семе продавао, почели зрела зрна кружити. Ноћ је била као и ова само још много мрачнија: месец сени најмање није видео, а на мору се кливаше нешто као кад би ко чаршаве вукао. Таласи луну и избацавају лаку пену. Господар Сломић и ја били смо цигле две душе у целој кући. Али

да вас не слажем јоште лежаше под вуруном једна пудла на три ноге а четврту су јој рибарска дечурлија одбила. Димитрије Сломић је често радио тако и сад отвори свој гвозден сандук и узне бројати паре; лампа једва по мало светлуцаше јер не беше зејтина. Морао сам седети на пољу; старац ми не да унутра. Шта да радим? Гостију нисмо имали, а ове ноћи нико и не дође; седнем на морску обалу и загледам се у даљину.“

„Слушај! нешто тутњи, неко куне, напреже се, крчи у песку, баш као да се кола тешко окрећу а кочијаш тера, коме у устима ђаво а глава празна. Ја потрчи тамо и заиста нешто се у помрчини миче као каква мала соба, зачала су дубоко у песак. Господару викнух ја, на ја на једно десет корака од њих ви сте запали у песак, ту нема помоћи. — Тек се чу мој глас а од једанпут се одзову три гласа. То је био господар, слуга и постилион. Ја прискочим тамо подупрем кола с једне стране, повучем коње с тога места и — богме то је стало доста муке — велика кола искобељају се полако из песка и дођу на тврду земљу. Кад већ изађосмо поклоним ми спахија једну златну кутију бога ми, златну кутију истина врло малу нисам могао ни прете унутра турити, али је то била скупоцена ствар. У њој беше некаквог зеленог прашка, који ми полете у нос кад је отворих. Тако је то, богаташи увек морају имати по што год особито.“

„Андирија човече,“ рекох му, не тиче се мене да л' имају или немају богаташи штогод особито.“

(Свршиће се.)

„Побожне хришћанске жеље.“

(Свршетак.)

6. У новима црквама, које се још градити имају, да се не допусте из чувутских синагога пренешене преграде, које олтар и служећег свештеника од хришћана сакривају, и жене од мушкараца растављају. И ово су већ сви просвећени народи учинили, што више и сами чивути при поправљеном култу. За свештенство може се около олтара собица за облачење и т. д. додати, као што је у Карловачкој катедралној цркви одавно већ учињено. А зашто да стојимо напред ми мушкарци, међу којима свакога порока више него међу женама има? Тко записива Бога и сва света, тко је разбојник, тко убица? Тко се пићем

сваки час усвићује? Тко је поћник и упропаститељ дома и породице? Тко нам гнусним говором и делма дечицу развраћује? Тко су блудници: младићи или дјевице? Тко је отровао Сократа? Тко је разапео Христа Спаситеља? Тко је народ свој на пољу Косову издао? И опет смо ми боље нешто, него поштене и смерне и над дечицом својом до век бдијуће матере, супруге и сестре и кћери наше? Христос је могао у сред света стојећи учити, а наше свештенство треба да се крије од нас, и наше жене нису нас тако достојне, као Христа Спаса?

7. Да се у цркву скамије понамештају, по примеру свију изображених народа. А на што су нам онда столови, кад скамије не допушта слепоћа? За старе и немоћне, је ли? Али није истина. Ено гледај сиромаша старца, гди члови поред стола, у ком се богати јак и млад за новце сместио; ено гледај сироту слабу баку, како згурена стоји пред столом богате накинђурене младе трговкиње! Али требамо прихода за цркве! Требамо га истина, али не начином, који од богомоље отерује, који нам богомољу мрзком и досадном твори.

Прије него што се у мехадиским топлицама нова за православне болнике црква градити почела, молио сам писмено нашег либералног Г. Епископа, да скамије за болне допусти, који по циглама по цркви полежу и муче се, докле богати столове заузму. Али који би владика дрзнуо, сам на своју руку овакову новост слепој простоти нашој у цркви показати; то би тако значило и викало се: поунијатио се, покатолично се и т. д. Али кад синод с конгресом то закључи и одобри, онда ће се за цјело без обштег противљења примити и полагано усвојити свуда.

8. Да се покрај сложног појања оргуље на хор ставе. — Да! тамо си забраздио? Знамо те сад, куда наглиш? Нећеш непревари. Нећемо ми католичке и лутеранске оргуље, него ћемо и одсад, као и досад, лагати Богу у молитви певајући: Хвалите јего во кимваљех доброгласних, хвалите јего во трубах и органаех. — Ево видимо слепци, како сами себе варамо, мислећи, да смо добро што учинили, што смо оргуље из цркве избадили. Та тако су и Римокатолици и Евангелици прије учинили били, после реформације, а данас им само она црква оргуље нема, која није у стању набавити их. — Какво би то небесном подобно

богослужење било, наше божанствене мелодије из пратњу оргуља певати, и опет правима православнима Христијанима остати! Не би зацело онда фотографије из цркве наше излазећих онима из позоришта враћајућих се налициле.

Ја сам намеравао, неколико таквих спиритуалних концерта овде у евангеличкој цркви дати, да види свет и осети овакову богомољу, какову јошт није ни видио ни осетио; али не нађох позива, ако и нађох одобрења, особито код просвећене младежи. Занесеност је гдикојих у овом толика, да сам важне дописе са једним извртним нашим свештеником о цркви нашој прекинути морао, што је у оргуља уведућу нашо једну мрзку презрену древност, коју су наши свети отци одавно већ из православне цркве избацили били.

Али ваља знати и разумети, да су то све сами људи били, који непознаваше ни музику, ни важност органа у ва човеческог, ни непреодољим утицај музике на дух и срце човеческо кроз слух. Та од музике и зверови у зверству свом клоњу, за музиком змије отровнице у шаменћене клопке замке иду. Са музиком у руци сигуран је човек против зверињег нападаја. Та оргуља би са сугласним пјењем и наше савијене и празне цркве опет напунила и зверске људе у срцу потресла, па да проповедничка поука на ово онда падне, као семе шенично на радом приуговорљену њиву.

9. Да се удовима свештеницима допустити опет се оженити. Јер није Богу угоднији блуд од поштеног брака. Па нека им буде слободно, ван службе одело цивилно носити, и дугу косу и браду не пустити. А народ ваља обавестити, да нити је наших свештеника ношиво, ни коса ни брада православна, него све источно, чивутско. А Христу Спасу нека се уподобљавају поучавањем и делма, дакле духом, умом, а не спољношћу, која је, онда сасвим обична, обичају његовог народа одговарала.

10. Да се манастира само два или највише три у целом Срему задрже, а сви други секуларизирају и приходи на просветне православног народа цели, на удовичке и сиротске фондове породица учитељских и свештеничких, за пензије немоћних учитеља и свештеника обрате и т. д.

11. У калуђера да се не примају више млађи људи од барем 40 година.

12. Епископи да се из целог народа бирају, на то способних мужева, и да се за званичност своју скупа са свештенством, сабору пододговорни начине.

13. Да се све литургијске ектеније и молитве на две или три сведу; да се после сваке овакве части једно величјебно „Господи помилуј,“ и друге Богу на славу служеће свете песме умету: „Благослови душе моја Господа, херувика, свјати Боже, Отче наш, веровање, причастна“ и т. д. за трајање од пола сата; па после Апостола и Евангелија да она проповјед следовати мора, било да се чита или на изузет говори.

14. Да се забрани, скупоцене литије куповати, по црквама њима проглед к' олтара богомољцима застирати, и на пола посетити их ради плодне године, ради кише и т. д. Ваља глуми наш свет обавестити: да је Бог свагда, гди год се нађемисли; да нам није фајде Бога по њивама тражити, кад непоштено живимо, кад га сасеивамо, кад смо храмове божије празне оставили. Лутерани литију не износе на њиве али их честито обдељавају, па су им боље свагда, него наше поред све литије наше. А на суши послаће нам Бог кише, ако се поправимо, поштени постанемо и ако се остављеној цркви опет обратимо.

Да би се ова поправка на срећу рода човеческог увести могла, необходимо је нуждно, да се све друго из литургије изостави, што се покрај поклонења Богу и светој Тројци у литургији с временом натрпало.

Свети Синоде и славни Саборе! Што ја овде предлажем и у име човечества тражим, то све бити мора, то ће за цјело следовати, данас или сутра. Почните дакле ви са нечим, и стеците себи вечно име у народу, у свету православном, да сте ви први међу њима из таме у светлост коракнули. Постаните прави Христови апостоли, коме није било до скупоцене параде, до неразумљени дуги и многи молитава, него до простог учења и најпречег учовечања људи.

Не бојте се у томе владе. Она ће се радовати, да се њеној религији приближујемо, ако ми то и не мислимо.

Не бојте се народа, који је већ по инстинкту своју пресуду преко свију доменутих мапа изреко, и који

ће нам у поштене намере наше веровати, кад нас све у светој цели сугласне види. Та ни најпростији међу нама не држи више ни владике ни калуђере за свете, него за са свим обичне, слабости обшних, али и чезње за уживањем светским, кога се лишавају, пуне људе. Шта би се овде свашта којешта из свакодневног живота нашег навести могло за доказати, да су они свима, као и ми, страстима подложни људи.

Не бојте се Русије, која ће за нама путем разума и светлости, путем правим не извртане науке Христове морати поћи. Редко је светлост просвете из највећи држава заблестала. Нека им из средице наше зазори луча истине хришћанске, ако бројем и мањих, али у религиозним појмовима за цјело узвишењих, напредних.

Бог је дух. Богу се дакле молимо духом и истином, и одбацимо све и сва неплодна, која очи богомољца заслепљују, али му ни ум ни срце не осветљују, не оплемењавају. Доћи ће време, кад ће нас свет наш за то благосељати, а оне, који би нас радо данас анатемисали, као непријатеље своје, било невинце, било самољубне, и као љубитеље права спомињати.

Непристрастан ће из свега овога увидити, да не принадлежимо к' претерацима, који и дете с кунком бацају, који само руше, али не зидају.

Нама није стало ни за чијим приходом. Нама је до највећег добра нашег, до деце наше и до народа стало, да их из признатог и осуђењог слепила избавимо.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Многим нашим претплатницима истиче концем јуна рок пренумерације. Стога их учтиво позивамо, да исту обновити изволе.

Претплата на „Зем. Гласник“ од маја стане

до конца септем. на ф. 1.25

„ „ децембра „ 2.50

за Србију је тромесечна цена 15 гр.

Умољавамо наше поштоване уписнике, да би изволили сваки у своме кругу наш лист препоручили на претплату, како би му се опстанак обезбедио.